

81. Felsefe, kendine dönük düşünmedir. Felsefe yapan zihin hiçbir zaman yalnızca bir nesne hakkında düşünmez. Herhangi bir nesneyi düşünürken, aynı zamanda hep o nesneye ilişkin kendi düşüncesi hakkında da düşünür. O zaman, felsefeye ikinci dereceden düşünce, düşünce hakkında düşünce denebilir.

Bu parçada felsefenin hangi özelliğinden söz edilmektedir?

- A) Cevaplarından çok sorularıyla varolduğundan
- B) Düşünme sürecinin her aşamasında yer aldığından
- C) Kendi etkinliği üzerinde yoğunlaşıp kendi kendini sorguladığından
- D) Özgür düşünmenin yöntemi olduğundan
- E) Sorularını bilimsel verileri temel alarak oluşturduğundan

82. İnsan, yalnızca bir organizma olmaktan öte, zihne ve buna bağlı olarak da bilince sahip bir varlıktır. İnsan, kimi gereksinimlerini bilincinden bağımsız bir şekilde, başka birçok canlının yaşam işlevleri gibi, içgüdüleriyle sağlayabilir. Yine de, onun en belirgin özelliklerinden biri, eylemlerinin büyük bir bölümünü bilerek ve istençle yapıyor olmasıdır. İnsan bilinçli eylemleriyle, içgüdüsel olarak yapabileceklerinden pek çoğunu ve çok daha etkili olanlarını gerçekleştirir. Bu yolla, doğayı, yaşamı açısından daha uygun koşullara doğru değiştirir.

Bu parçaya göre insanı diğer canlılardan ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eylemlerinin, daha çok düşünsel süreçlere dayalı olması
- B) Diğer canlılar üzerinde üstünlük kurması
- C) Çevre koşullarına uyum sağlaması
- D) Diğer canlılarla bir arada yaşayabilmesi
- E) İçgüdülerinin diğer canlılardan daha güçlü olması

83. Eğer bir bilginin bilimsel olarak ortaya konması gerekiyorsa, her şeyden önce onu diğer bilgilerden ayırmanın, yani ona özgü olanın kesinlikle belirlenebilmesi gerekir. Bu belirlemenin yapılmadığı bilgiler çoğaldıkça, terimler, kavramlar birbirine karışır, bilim bundan son derece zarar görür.

Bu parçada bilimsel çalışma alanında aşağıdakilerden hangisinin önemi üzerinde durulmaktadır?

- A) Kesin bilgiye ulaşma yönteminin
- B) Uygulama alanlarını saptamanın
- C) Benzer alanlarla olan etkileşimin
- D) Bilginin sınırlarını belirlemenin
- E) Çalışma etiğinin

84. Akşam karanlığında eve girdiğinizde her zamanki gibi elektrik düğmesine basıyorsunuz; ama beklediğinizin tam tersine lambanız yanmıyor. Bir an için şaşkınlık içindediniz. İster istemez çok geçmeden kafanızda birtakım olasılıklar belirecek, şaşkınlığınızı giderecek bir açıklama bulmaya girişeceksiniz. Sigorta atmış olabilir, ampul gevşemiş olabilir vb. Bu olasılıklardan birinin doğru çıkması halinde şaşkınlığınız giderilmiş olacak, beklenmeyen durum sizin için artık beklenen bir sonuç niteliği kazanacaktır. Demek oluyor ki açıklama çabası şaşkınlığınızı giderme, beklentilerimizle olup bitenler arasındaki uygunluğu sağlama ihtiyacımızdan doğmaktadır. Bu, günlük düşünme düzeyinde olduğu gibi bilimde de böyledir.

Bu parçaya göre "açıklama" eylemi aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Her sorunun cevaplanabilmesi için yeterli bilgiye sahip olunduğu inancından
- B) Beklenmeyen bir durumun yarattığı huzursuzluğu giderme isteğinden
- C) Bilimsel bilginin başkalarına da aktarılması gerektiği düşüncesinden
- D) Günlük düşünce düzeyinden, bilimsel düşünce sürecine geçilmesi gereksiniminden
- E) Çeşitli alanlardaki bilgileri birbiriyle ilişkilendirme çabasından

Diğer sayfaya geçiniz.

85. Filozof, bir temele oturtulmuş ama sonuna kadar geliştirilmemiş bir düşünceden işe başlar ve bu düşünce üzerine çalışmaya devam ederse, bu ışığın ilk kıvılcımlarını borçlu olduğu düşünürün ulaştığı yerden daha ileri gider.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

- A) Filozof, işine önyargısız ve eskimiş genellemelerden arınarak başlamalıdır.
- B) Filozof, felsefi soruşturmaya başlarken, sorulabilecek tüm soruları öncelikle kendisine sormalıdır.
- C) Filozof, yaşadığı çağın ele alınmamış temel sorunlarından yola çıkmalıdır.
- D) Felsefe etkinliği, filozofların kendi aralarındaki tartışmalarla gelişir.
- E) Filozoflar felsefi düşünce birikiminden beslenir ve bu birikime katkıda bulunur.

86. Yaptığımız her eylem dünyamızı şekillendirir. Her eylemimizle, aslında ne istediğimize, dünyanın nasıl bir yer olması gerektiğine ilişkin zihinsel tasarımı ortaya koyarız. Yaptığımız her eylem, insan olmaya ilişkin bir değeri korur veya o değere zarar verir. Örneğin yoksul birine yardım ederken aslında yaptığımız; "Herkes muhtaç durumdaki kişilere yardım etmelidir." demektir. Bunu dünyanın her yeri ve herkes için her durumda talep ederiz. Tersine, eğer hırsızlık yapıyorsak veya herhangi bir tür hırsızlığa göz yumuyorsak bu; "Hırsızlık yapmak iyi bir şeydir ve dünyanın herhangi bir yerinde, herhangi bir kimse hırsızlık yapabilir." demektir. Bu durumda artık; "Hırsızlık kötüdür." deme olanağımız ortadan kalkar.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerin hangisiyle özetlenebilir?

- A) İnsan eylemlerinden sorumludur.
- B) Eylemlerimiz bizi mutluluğa götürmelidir.
- C) Eylemin değeri, bireye sağladığı faydayla ölçülür.
- D) Hukuk kuralları ahlâk kurallarına uygun olmalıdır.
- E) İyi ve kötü, göreceli kavramlar olduğu için bunlar hakkında yargıya varmak güçtür.

87. Erdemli insan, yalnızca erdemli olma özelliklerini taşıyıp bunun bilincinde olan insan değildir; eylemleriyle de sahip olduğu erdemleri yansıtabilirdir. Çağımızda, erdemler üzerine konuşulup, erdemli olmaya ait bilgiler üretilmesine karşın, insanların eylemleri ve sözleri birbirini tutmamaktadır. Erdemli insan, bilgisi ile yaptığı, düşüncesi ile eylemi arasında boşluk olmayan insandır.

Bu parçada erdemlin hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Gözlemlenebilmesinin çok zor olduğu
- B) Eylem alanına da taşınması gerektiği
- C) Ancak bilgili kimselerin sahip olabileceği
- D) Sonucunun kişiye bir başarı olarak dönmesi gerektiği
- E) Mutluluk verdiği ölçüde değerli sayılacağı

88. Doktorlar, ateşli hastalıkları, başlangıcında iyileştirmenin hiç de güç bir iş olmadığını, asıl güçlüğün herhangi bir hastalığı saptama konusunda yaşadığını söylüyorlar. Ama zaman geçip de eğer hastalığın ayırdına varılıp gerekenler yapılmazsa, iyileştirilmesi çok güç oluyor. Aynı şey "devlet" için de söz konusudur. Çünkü, herhangi bir yönetimde ortaya çıkma olasılığı bulunan aksaklık ve huzursuzluklar önceden saptandığında, bu tehlikeyi önlemek daha kolaydır. Ancak, bu aksaklıkların herkes tarafından görülecek ölçüde filizlenip büyümesine izin verilecek olursa, olayları kontrol altına almak için etkili çareler bulmakta zorlanılacaktır.

Bu parçada devletin sorumluluklarının hangisinden söz edilmektedir?

- A) Eğitim seviyesi yüksek yurttaşlar yetiştirmek için politikalar geliştirme
- B) İşleyişiyle ilgili olarak yurttaşlarını bilgilendirme
- C) Varlığını sürdürmek için yurttaşlık bilincini güçlendirme
- D) Kendi yapısını sorgulama ve çıkabilecek sorunlara karşı önlem alma
- E) Kişi hak ve özgürlükleriyle ilgili uluslararası sözleşmelere bağlı kalma

Diğer sayfaya geçiniz.

89. Estetik beğenilerin tartışılmayacağı sözü doğru olabilir; ama bu, beğenin gelişebileceği doğrusunu da dışlamamalıdır. Bunu, herkes, herhangi bir alanda, günlük yaşantısından çıkarabilir. Örneğin, değişik müzik türleri dinlemekten pek keyif almayan birisi, müziğin diğer türlerini inceleyecek vakit, istek ve fırsat bulsa, yeğlediği türü ve tarzları yanılmadan ayırt edecek düzeye gelebilir; artan bilgisi de müzikten daha ince tatlar almasına katkıda bulunabilir. Aynı şekilde bir kişi değişik minyatürleri seyrede seyrede minyatür sanatı konusunda bir anlayışa ve seçiciliğe ulaşabilir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Sanat hakkında bilgi sahibi olmak için sanata eleştirel bakmak gerekir.
- B) Yapımı çok zaman ve emek gerektiren yapıtlar çoğunluk tarafından beğenilir.
- C) Sanat yapıtları ancak o ürünü yaratan sanatçılar tarafından açıklanabilir.
- D) Üzerinde görüş birliğine varılan yapıtların sanatsal değeri vardır.
- E) Sanattaki beğeni, karşılaşılan eserler çeşitlendikçe gelişir.

90. Büyük bir sanat yapıtı karşısında kişi, dünyaya bakış açısının genişlediğini, hem dünyayı hem de kendi benliğini kavrayışının derinlik kazandığını görür. Yeni bir ışık altında bakar her şeye, birçok şeyi ilk kez görür; ama hep olgunlaşarak bakar. Her yapıtın dünyası, bir bakıma, onu algılayanın dünyasıyla bütünlüğe; iki dünyanın karşılıklı alışverişinden kendi benliğinin aydınlandığını gözler kişi.

Bu parçada bir sanat yapıtının hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İnsan doğasını yansıtması
- B) Sanatçının duygularını dile getirmesi
- C) İzleyen kişiyi geliştirmesi
- D) Bir eşinin daha bulunmaması
- E) Bir yarar gözetilerek yapılmaması

SÖZEL BÖLÜM BİTTİ.

SAYISAL BÖLÜME GEÇİNİZ.

Diğer sayfaya geçiniz.